

Міністерство освіти і науки України
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Факультет обліку і фінансів
Кафедра обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною
Безпекою

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
В ЕКЗАМЕНАЦІЙНІЙ КОМІСІЇ:

В.о. завідувача кафедри,

к.е.н., доцент

Ольга ГУБАРИК

« ____ » _____ 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: Удосконалення організації обліку процесу реалізації свинини

Освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування»

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Здобувачка Пушкова О.В. _____

Науковий керівник, _____

Атамас О.П. к.е.н., доцент

науковий ступінь, посада

Дніпро – 2024

ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет: обліку і фінансів

Кафедра: Обліку оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою

Освітньо-професійна програма: «Облік і оподаткування»

Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

ЗАТВЕРДЖУЮ

в.о.зав. кафедри _____

«___» _____ 202__р.

ЗАВДАННЯ

Пушкова Олена Василівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: «Удосконалення організації обліку процесу реалізації свинини»

Науковий керівник: Атамас Олександр Петрович, к.е.н., доцент

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Затверджені наказом по ДДАЕУ від «09» жовтня 2024року № 3365

2. Термін подання здобувачем роботи: 5 грудня 2024 року

3. Вихідні дані до роботи: Фінансова звітність та облікові дані ФОП Лубянов

А.О., Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від

16.07.1999р. № 996 – XIV, Податковий кодекс України, НП(с)БО №7 «Основні засоби»,

МСБО№16 «Основні засоби»

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

1.Теоретичні аспекти організації обліку та аналізу процесу реалізації свинини.

2.Організація обліку наявності, руху та реалізації свинини та його вдосконалення на

прикладі ФОП Лубянов А.О. 3.Методика аналізу ефективності реалізації продукції

свинини у ФОП Лубянов А.О.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

2.1. Таблиця оптимізації витрат, 2.5. Основні обов'язки бухгалтера на досліджуваному

підприємстві, 2.7. Основні документи бухгалтерського обліку, 2.9. Показники

фінансових результат

РЕФЕРАТ

Тема магістерської роботи: “Удосконалення організації обліку процесу реалізації свинини”.

Кваліфікаційна робота містить: 44 сторінок основного тексту, 14 таблиці, 1 додатків, 66 літературних джерела.

Мета роботи: розробка та впровадження ефективних заходів для вдосконалення облікової системи організації з акцентом на автоматизацію процесів, оптимізацію витрат та підвищення прозорості даних для прийняття управлінських рішень.

Об’єкт дослідження: процес організації обліку реалізації свинини на ФОП Лубянов А.О.

Методи дослідження: Теоретичний аналіз наукових джерел, нормативно-правової бази, сучасних підходів до організації обліку, порівняльний метод для оцінки ефективності різних моделей обліку, системний підхід для виявлення ключових проблем у процесі реалізації продукції, економічне моделювання для оцінки впливу запропонованих змін на фінансові результати організації.

Визначено економічну сутність процесу обліку реалізації продукції тваринництва; досліджено нормативно-правове регулювання обліку реалізації свинини; проаналізовано діючу систему обліку реалізації свинини на ФОП Лубянов А.О., та розроблено пропозиції щодо вдосконалення обліку та контролю реалізації свинини з урахуванням сучасних вимог.

КЛЮЧОВІ СЛОВА

ОБЛІК ПРОЦЕСУ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ, ОБЛІКОВІ ПРОЦЕСИ, ТВАРИННИЦТВО, ВИРОБНИЦТВО, СОБІВАРТІСТЬ ПРОДУКЦІЇ, ФОП ЛУБЯНОВ А.О., ВИРОБНИЦТВО ТА РЕАЛІЗАЦІЯ СВИНИНИ.

ABSTRACT

Master's thesis topic: “Improving the organization of accounting for the process of selling pork”.

The qualification work contains: 44 pages of the main text, 14 tables, 1 appendices, 66 literary sources.

Purpose of the work: development and implementation of effective measures to improve the accounting system of the organization with an emphasis on process automation, cost optimization and increasing data transparency for making management decisions.

Object of research: the process of organizing accounting for pork sales at the sole proprietorship Lubyayov A.O.

Research methods: Theoretical analysis of scientific sources, regulatory framework, modern approaches to organizing accounting, a comparative method for assessing the effectiveness of different accounting models, a systematic approach to identifying key problems in the process of selling products, economic modeling to assess the impact of the proposed changes on the financial results of the organization.

The economic essence of the process of accounting for the sale of livestock products is determined; the regulatory and legal regulation of accounting for pork sales is studied; The current system for accounting for pork sales at the sole proprietorship Lubyayov A.O. was analyzed, and proposals were developed to improve accounting and control of pork sales, taking into account modern requirements.

KEYWORDS

ACCOUNTING PROCESS FOR PRODUCT SALES, ACCOUNTING PROCESSES, LIVESTOCK FARMING, PRODUCTION, PRODUCTION COST, FOP LUBYAYOV A.O., PORK PRODUCTION AND SALES, COST DETAILING, ACCOUNTING PROCESS AUTOMAT

ЗМІСТ

РЕФЕРАТ	3
ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1.ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ СВИНАРСТВА	9
1.1.Економічна сутність обліку реалізації продукції тваринництва	9
1.2.Нормативно-правове забезпечення обліку в свинарстві	17
1.3.Особливості бухгалтерського обліку реалізації свинини	20
Висновок до першого розділу	23
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ РЕАЛІЗАЦІЇ СВИНИНИ НА ПІДПРИЄМСТВІ	25
2.1.Організаційно-економічна характеристика підприємства (ФОП Лубянов)	25
2.2.Організація бухгалтерської служби на ФОП	29
2.3.Удосконалення аналізу фінансово-господарської результатів реалізації свинини	33
Висновок до другого розділу	35
РОЗДІЛ 3.ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ РЕАЛІЗАЦІЇ СВИНИНИ	38
3.1.Практичні рекомендації щодо впровадження змін в обліковий процес	38
3.2.Оцінка економічного ефекту від запропонованих удосконалень	41
Висновок до третього розділу	46
ВИСНОВКИ	47
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	50
ДОДАТКИ	56

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. В умовах сучасної економіки особливого значення набуває ефективна організація бухгалтерського обліку, особливо у галузі сільськогосподарського виробництва, де облік має свої особливості. Реалізація продукції тваринництва, зокрема свинарства, є важливим етапом діяльності аграрних підприємств. У зв'язку з цим постає необхідність вдосконалення системи обліку, яка б забезпечувала достовірне відображення всіх операцій та формувала аналітичну базу для прийняття управлінських рішень.

Основною сферою діяльності ФОП Лубянов А.О. є розведення свиней (КВЕД 01.46), а також роздрібна торгівля м'ясом та м'ясними продуктами (КВЕД 47.22). Наявність додаткового КВЕД 49.41 «Вантажний автомобільний транспорт» підкреслює значення транспортних витрат у процесі реалізації продукції. Однак специфіка діяльності ФОП Лубянов А.О. полягає у поєднанні виробництва і реалізації свинини, що вимагає чіткої організації бухгалтерського обліку на кожному етапі.

В умовах ринкової економіки якість обліку процесу реалізації продукції є основою для визначення фінансових результатів, ефективності використання ресурсів, контролю витрат і доходів. Це особливо актуально для підприємств малого бізнесу, яким є ФОП Лубянов А.О., оскільки точність та своєчасність облікових даних безпосередньо впливають на їх фінансову стабільність. Відсутність належного обліку та контролю реалізації продукції може призвести до викривлення даних про доходи, невірному розрахунку собівартості та, як наслідок, зниження прибутковості діяльності.

Облік реалізації свинини має низку особливостей, зумовлених швидкопливною природою продукції, необхідністю дотримання спеціальних умов транспортування та зберігання, а також відповідністю

нормативно-правовим актам. Враховуючи це, важливим завданням є побудова системи обліку, яка б відповідала вимогам національних стандартів бухгалтерського обліку (П(С)БО), забезпечувала об'єктивне відображення витрат на вирощування, реалізацію свинини та фінансових результатів від її продажу.

На сучасному етапі технологічний розвиток та перехід на автоматизовані системи обліку є необхідною умовою для підвищення ефективності облікового процесу. Це дозволяє спростити документальне оформлення операцій, мінімізувати помилки у обліку та прискорити формування звітності для керівництва підприємства. Для ФОП Лубянов А.О., де працює 10 осіб, автоматизація облікових процесів є важливим кроком для оптимізації витрат часу та ресурсів.

Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні та практичному удосконаленні організації обліку процесу реалізації свинини на прикладі ФОП Лубянов А.О. Досягнення цієї мети передбачає аналіз діючої системи обліку, визначення її недоліків та розробку рекомендацій щодо їх усунення.

Об'єкт дослідження – процес організації обліку реалізації свинини на ФОП Лубянов А.О.

Предмет дослідження – методичні та практичні аспекти організації обліку реалізації продукції свинарства.

Завдання дослідження: визначити економічну сутність обліку реалізації продукції тваринництва; дослідити нормативно-правове регулювання обліку реалізації свинини; проаналізувати діючу систему обліку реалізації свинини на ФОП Лубянов А.О.; розробити пропозиції щодо вдосконалення обліку та контролю реалізації свинини з урахуванням сучасних

ВИМОГ.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ СВИНАРСТВА

1.1. Економічна сутність обліку реалізації продукції тваринництва

Облік реалізації продукції тваринництва є основним елементом бухгалтерського обліку, що забезпечує правильне відображення операцій продажу та формування доходів. Зокрема, для ФОП Лубянова А.О., де основною діяльністю є розведення свиней (КВЕД 01.46), а додатковими – роздрібна торгівля м'ясом (КВЕД 47.22) та транспортні перевезення (КВЕД 49.41), важливість обліку реалізації полягає у відображенні руху готової продукції та визначенні фінансових результатів.

Відповідно до П(С)БО 15 “Дохід”, дохід від реалізації продукції визнається за таких умов:

1. Перехід ризиків та вигод від продавця до покупця.
2. Наявність підтвердження операції – накладні, договори, товарно-транспортні документи.
3. Визначеність суми доходу.

Згідно з Дерій В.А. (2009), “основне завдання обліку реалізації продукції полягає у правильному визнанні доходів та витрат, їх узагальненні для складання фінансової звітності і прийняття ефективних управлінських рішень” [17].

“Ефективне відображення доходу в бухгалтерському обліку дозволяє уникнути викривлення фінансових результатів і сприяє прозорості звітності підприємства” [8].

Таким чином, реалізація продукції свинарства передбачає точний облік не лише доходів, але й витрат, пов'язаних зі зберіганням, транспортуванням та супутніми операціями. Відповідно до Законодавства України, важливість обліку реалізації продукції полягає у забезпеченні:

- Повної відповідності даних бухгалтерського обліку і фінансової звітності.

- Визначення реальних показників прибутку для оцінки ефективності роботи підприємства.

Продукція тваринництва є специфічним об'єктом бухгалтерського обліку через її біологічні особливості, неперервний цикл виробництва та залежність від природно-кліматичних умов. У випадку ФОП Лубянов А.О., де основною діяльністю є розведення свиней (КВЕД 01.46), а додатковими – роздрібна торгівля м'ясом і вантажні перевезення, особлива увага приділяється правильному обліку вирощеної продукції та її реалізації.

Відповідно до П(С)БО 30 “Біологічні активи”, свині як частина біологічних активів підлягають обліку за справедливою вартістю мінус витрати на реалізацію. Біологічні активи – це живі тварини, які в процесі біологічного перетворення дають продукцію, придатну для продажу.

“Продукція тваринництва характеризується біологічним розвитком, що ускладнює облік її руху, оцінки та формування собівартості”[17].

Класифікація біологічних активів свинарства: Основне стадо – свині, які використовуються для відтворення (матки, кнури). Молодняк на відгодівлю – свині, що вирощуються для подальшої реалізації на м'ясо. Продукція тваринництва – приріст живої маси, м'ясо, побічна продукція (шкіра, жир).

Згідно з П(С)БО 9 “Запаси”, продукція свинарства (м'ясо, приріст живої маси) обліковується за собівартістю, яка включає прямі витрати та загальновиробничі витрати [2].

Собівартість = Прямі матеріальні витрати + Прямі витрати на оплату праці + Інші прямі витрати + Загальновиробничі витрати.

Приклад розрахунку собівартості приросту живої маси свиней:

Показник	Сума, грн
Вартість кормів	50 000
Заробітна плата працівників	20 000
Амортизація обладнання	10 000
Витрати на ветеринарні послуги	5 000
Інші витрати	5 000
Загальна собівартість приросту	90 000
Приріст живої маси, кг	1 500
Собівартість 1 кг приросту	60 грн/кг

Таким чином, собівартість 1 кг приросту живої маси становить 60 грн.

Облік руху продукції свинарства на ФОП Лубянов А.О. здійснюється на підставі таких документів:

1. Акт зважування тварин – фіксує приріст живої маси (форма № ПСГ-9).
2. Накладна на відпуск продукції – використовується при реалізації м'яса або живих свиней.
3. Ветеринарні довідки та сертифікати – підтверджують відповідність продукції санітарним нормам.

“Обґрунтоване документування операцій є запорукою достовірності даних бухгалтерського обліку” [15].

Реалізація продукції свинарства може здійснюватися у двох основних формах: Реалізація живих свиней – продаж на м'ясокомбінати або іншим покупцям. Продаж м'ясної продукції – реалізація через спеціалізовані магазини (КВЕД 47.22).

• Доходи від реалізації відображаються у звіті про фінансові результати (рядок 2000).

- Собівартість зменшує прибуток підприємства, формуючи чистий фінансовий результат.

- ПДВ нараховується відповідно до чинного законодавства.

“Точний облік реалізації продукції є необхідним для формування достовірної звітності та ефективного управління ресурсами підприємства”[8].

Таким чином, облік продукції тваринництва має низку специфічних особливостей, що пов'язані з біологічною природою активів, методами оцінки собівартості та особливостями реалізації. Раціонально організований облік реалізації свинини дозволяє не лише контролювати витрати та доходи, але й підвищити ефективність діяльності підприємства.

Організація обліку реалізації продукції свинарства потребує дотримання чинного законодавства України, яке встановлює єдині правила та стандарти ведення бухгалтерського обліку. Нормативно-правова база забезпечує контроль за обліковими процесами та прозорість формування фінансових результатів діяльності підприємства.

Основним нормативно-правовим актом, що регулює питання бухгалтерського обліку в Україні, є Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16 липня 1999 року № 996-XIV. Цей закон визначає правові основи організації бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності.

“Ведення бухгалтерського обліку є обов'язковим для всіх юридичних осіб, а його основним завданням є надання достовірної інформації для управлінських рішень та зовнішніх користувачів” [1].

Також важливим є Податковий кодекс України, який регламентує облік доходів, витрат та податкових зобов'язань, що виникають під час реалізації продукції, зокрема продукції свинарства.

На рівні національних стандартів бухгалтерського обліку реалізація продукції свинарства регулюється наступними положеннями:

П(С)БО 15 “Дохід” – визначає порядок визнання та обліку доходів від реалізації продукції.[40]

Відповідно до П(С)БО 15, дохід визнається, якщо виконуються такі умови:

- покупцю передані ризики та вигоди, пов’язані з правом власності на продукцію;
- підприємство не здійснює подальший контроль за реалізованою продукцією;
- сума доходу може бути достовірно визначена;
- витрати, пов’язані з реалізацією, можуть бути обґрунтовано оцінені.

П(С)БО 16 “Витрати” – визначає склад витрат, які відносяться до собівартості реалізованої продукції.

- Собівартість реалізованої продукції включає прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці, загальновиробничі витрати тощо.

П(С)БО 30 “Біологічні активи” – регламентує порядок оцінки та обліку біологічних активів, що використовуються для отримання продукції тваринництва.

“Біологічні активи визнаються за справедливою вартістю на дату балансу, а дохід від їх реалізації відображається у складі доходів підприємства” [4].

З метою уніфікації обліку продукції свинарства в сільськогосподарських підприємствах використовуються “Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції сільськогосподарських підприємств”, затверджені наказом Міністерства аграрної політики України від 18.05.2001 р. № 132.

Згідно з рекомендаціями, особливостями обліку продукції свинарства є:

- ведення обліку витрат на виробництво у розрізі статей калькуляції (кормів, витрат на ветеринарне обслуговування, заробітної плати тощо);

- відображення в бухгалтерському обліку готової продукції за фактичною собівартістю або справедливою вартістю на дату реалізації;
- організація аналітичного обліку за видами продукції свинарства (м'ясо, живі свині тощо).

Податковий облік реалізації продукції свинарства здійснюється відповідно до норм Податкового кодексу України. Основні аспекти включають:

Податок на додану вартість (ПДВ): реалізація продукції оподатковується ПДВ за ставкою 20%.

Єдиний податок: для ФОП, які застосовують спрощену систему оподаткування, реалізація продукції є об'єктом оподаткування за ставками, встановленими для відповідної групи платників.

Для підприємств, які орієнтуються на міжнародний ринок або прагнуть залучити інвестиції, важливим є дотримання Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). Зокрема, облік реалізації продукції свинарства регулюється такими стандартами:

- МСФЗ 15 “Дохід від договорів з клієнтами” – визначає порядок визнання доходів від реалізації продукції;
- МСФЗ 41 “Сільське господарство” – встановлює правила обліку біологічних активів та сільськогосподарської продукції.

Впровадження МСФЗ сприяє підвищенню прозорості фінансової звітності та полегшує порівняння облікових даних між підприємствами різних країн” [15].

Облік реалізації продукції свинарства має певні особливості залежно від організаційно-правової форми господарювання підприємства, розмірів виробництва та облікової політики. Для ФОП, сільськогосподарських кооперативів, фермерських господарств та великих агропідприємств існують відмінності у веденні бухгалтерського обліку, що обумовлюються нормативно-правовою базою та масштабами діяльності.

Фізичні особи-підприємці, зокрема ФОП Лубянов А.О., мають специфічні умови ведення обліку, які визначаються спрощеною системою бухгалтерського обліку. Основними особливостями є:

Спрощена система оподаткування та обліку: ФОП, які працюють на спрощеній системі оподаткування (єдиний податок), ведуть облік доходів і витрат у Книзі обліку доходів (або Книзі обліку доходів і витрат). Реалізація продукції свинарства відображається у графі «Доходи» в момент отримання оплати від покупця.

Облік біологічних активів: Відповідно до П(С)БО 30 «Біологічні активи», свині як біологічні активи обліковуються за справедливою або фактичною собівартістю. Реалізована продукція свинарства (м'ясо або живі тварини) списується із відповідного рахунку (наприклад, рахунок 21 «Тварини на вирощуванні та відгодівлі») з подальшим відображенням доходу від реалізації.

Спрощена форма звітності: ФОП не складають повний пакет фінансової звітності, що є характерним для юридичних осіб. Ведеться мінімальна кількість реєстрів обліку для відображення основних господарських операцій.

Для ФОП важливою умовою організації обліку є його адаптивність до спрощеної системи оподаткування, що мінімізує витрати на бухгалтерський супровід [12].

Сільськогосподарські кооперативи, які займаються розведенням свиней та реалізацією продукції, застосовують загальну систему бухгалтерського обліку. Основні особливості:

Визнання доходів та витрат: Доходи від реалізації свинини визнаються відповідно до П(С)БО 15 «Дохід», а витрати, пов'язані з виробництвом та реалізацією, обліковуються згідно з П(С)БО 16 «Витрати».

Аналітичний облік реалізації: Ведеться за видами продукції (живі свині, м'ясо) та за контрагентами-покупцями. Окремо обліковуються

доходи від реалізації на внутрішньому ринку та за експортними операціями (якщо вони є).

Формування фінансової звітності: Сільськогосподарські кооперативи зобов'язані подавати фінансову звітність відповідно до національних стандартів, що включає баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів та інші форми.

Великі агропідприємства, які займаються свинарством, мають більш складну структуру обліку та контролю реалізації продукції. Особливості включають:

Документальне оформлення реалізації продукції:

- Товарно-транспортні накладні (ТТН) оформлюються при транспортуванні продукції до покупців.

- Реєстрація податкових накладних відповідно до норм Податкового кодексу України.

Облік готової продукції: Готова продукція свинарства обліковується на рахунку 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва». Аналітичний облік ведеться за видами продукції (м'ясо, тварини) та їх кількістю.

Собівартість реалізації: Собівартість визначається на основі прямих і загальновиробничих витрат. Метод калькулювання собівартості визначається обліковою політикою підприємства (попередільний, нормативний, позамовний методи).

Звітність: Великі підприємства складають повний пакет фінансової звітності відповідно до П(С)БО або МСФЗ, що забезпечує прозорість обліку та фінансових результатів діяльності.

Організація обліку реалізації продукції свинарства має особливості, залежно від форми господарювання, обсягів діяльності та видів продукції. Для ФОП характерний спрощений підхід до обліку, тоді як великі агропідприємства дотримуються більш детальних процедур обліку, калькулювання та звітності відповідно до національних стандартів. Це

забезпечує ефективність облікових процесів та прозорість фінансової діяльності.

1.2. Нормативно-правове забезпечення обліку в свинарстві

Організація обліку в свинарстві здійснюється відповідно до чинного законодавства та нормативно-правових актів України, які регулюють облік біологічних активів, виробництва та реалізації продукції тваринництва. Нормативно-правове забезпечення охоплює закони, положення (стандарти) бухгалтерського обліку, накази міністерств, методичні рекомендації, а також інші документи, що регулюють облік і звітність у сільськогосподарських підприємствах та фізичних осіб-підприємців.

Основні законодавчі акти:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 16.07.1999 року

Цей закон є базовим у системі бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні. Він визначає загальні засади обліку на підприємствах усіх форм власності, включаючи сільськогосподарські підприємства та ФОП. Згідно з ним: Бухгалтерський облік є обов'язковим для всіх суб'єктів господарювання. Фінансова звітність формується на підставі даних бухгалтерського обліку і є достовірним джерелом інформації для управлінських рішень.

Закон забезпечує єдині підходи до ведення обліку активів, зобов'язань, доходів і витрат підприємства незалежно від його галузевої належності [1].

Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010 року

Податковий кодекс регулює порядок оподаткування доходів, отриманих від реалізації свинини, а також податкові зобов'язання підприємства. Особливо важливо враховувати такі аспекти:

- ПДВ на операції з реалізації продукції тваринництва.

- Податок на прибуток, який визначається як різниця між доходами від реалізації та витратами.

- Спрощена система оподаткування для ФОП, які застосовують єдиний податок (групи II та III).

Закон України «Про державну підтримку сільського господарства України» № 1877-IV від 24.06.2004 року

Цей закон передбачає заходи державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників, зокрема для стимулювання виробництва свинини. Він регулює: Надання субсидій на утримання свиней. Пільги в оподаткуванні для підприємств, що займаються тваринництвом.

Державна підтримка є важливим фактором стабільного розвитку галузі тваринництва, зокрема у свинарстві [5].

2. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку (П(С)БО)

П(С)БО 30 «Біологічні активи»[41]

Положення визначає порядок обліку свиней як біологічних активів. Основні положення включають:

- Визнання біологічних активів: свині обліковуються як активи, що здатні приносити економічні вигоди.

- Оцінка біологічних активів:

- за справедливою вартістю (ринковою);

- за собівартістю (у разі неможливості визначення справедливої вартості).

- Відображення доходу: дохід від реалізації свинини визнається у момент передачі покупцю.

П(С)БО 30 є основою для відображення у фінансовому обліку операцій із біологічними активами, що мають здатність до біологічного перетворення [12].

П(С)БО 16 «Витрати». Положення визначає порядок формування собівартості продукції свинарства та її відображення у бухгалтерському

обліку. Основні витрати включають: Прямі матеріальні витрати (корми, ветеринарні препарати). Прямі витрати на оплату праці (заробітна плата працівників). Інші прямі витрати (витрати на електроенергію, обслуговування техніки). Загальновиробничі витрати (амортизація, оренда).

Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку

Затверджена наказом Мінфіну № 291 від 30.11.1999 р., інструкція визначає порядок використання рахунків для обліку продукції свинарства.

Основні рахунки:

- 21 «Тварини на вирощуванні та відгодівлі» – для обліку свиней.
- 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва» – для обліку готової продукції (м'яса).
- 90 «Собівартість реалізації» – для списання витрат на реалізацію.
- 70 «Доходи від реалізації» – для обліку доходів.

Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів

Ці рекомендації регламентують: Ведення аналітичного обліку за видами тварин. Калькулювання собівартості вирощування свиней. Оформлення первинних документів на операції з біологічними активами.

Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств

Затверджені наказом Мінагрополітики від 18.05.2001 р. № 132, ці рекомендації передбачають: Визначення собівартості продукції свинарства методом прямого розподілу витрат. Ведення обліку за об'єктами витрат (групами тварин).

Нормативно-правове забезпечення обліку у свинарстві включає широкий спектр документів, які регулюють облік біологічних активів, виробничих витрат та реалізації продукції. Законодавство та методичні рекомендації забезпечують систематизацію інформації для формування достовірних даних у фінансовій звітності. Дотримання нормативної бази

дозволяє ФОП Лубянов А.О. вести облік відповідно до національних стандартів та підвищувати ефективність реалізації продукції свинарства.

1.3. Особливості бухгалтерського обліку реалізації свинини

Облік реалізації продукції свинарства є ключовим елементом у системі бухгалтерського обліку, оскільки він забезпечує достовірну інформацію про фінансові результати господарської діяльності підприємства. Реалізація свинини як кінцевого продукту свинарства має свої особливості, що визначаються природою продукції, технологічними процесами, нормативно-правовим забезпеченням та методичними підходами до обліку.

Свинина належить до категорії біологічних активів, які в процесі своєї життєдіяльності зазнають біологічних перетворень, а після досягнення певної кондиції перетворюються у готову продукцію.

Відповідно до П(С)БО 30 «Біологічні активи», свині, що вирощуються на підприємстві, обліковуються як біологічні активи тваринництва. На момент реалізації свинина переходить у статус готової продукції та підлягає відображенню на рахунку 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва». Процес реалізації передбачає такі етапи:

1. Відображення доходу від реалізації свинини.
2. Списання собівартості реалізованої продукції.
3. Визначення фінансового результату від реалізації.

У процесі обліку слід враховувати, що свинина як продукція тваринництва є специфічним товаром із коротким терміном зберігання. Це вимагає оперативного відображення операцій у бухгалтерському обліку та документального оформлення кожного етапу.

Процес реалізації продукції починається з правильного оформлення первинних документів, які є основою для бухгалтерських записів.

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» № 996-XIV, первинні документи мають бути достовірними, своєчасно оформленими та підписаними відповідальними особами.

Основними документами, що застосовуються для обліку реалізації свинини, є:

1.Товарно-транспортна накладна (ТТН) – підтверджує факт відвантаження та перевезення продукції покупцю.

2.Накладна на відпуск готової продукції – фіксує передачу свинини зі складу підприємства.

3.Рахунок-фактура – використовується для пред'явлення покупцю до оплати.

4.Акт приймання-передачі продукції – підтверджує отримання продукції покупцем.

5.Касові документи або банківські виписки – для підтвердження оплати за продукцію.

Документальне оформлення операцій є невід'ємною складовою контролю та достовірності інформації у системі бухгалтерського обліку[12].

Згідно з П(С)БО 9 «Запаси», готова продукція (свинина) оцінюється за первісною вартістю, яка включає:

- Прямі матеріальні витрати (корми, ліки).
- Прямі витрати на оплату праці (заробітна плата працівників).
- Загальновиробничі витрати (амортизація обладнання, оренда).

Під час реалізації собівартість свинини списується з рахунку 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва» у дебет рахунку 90 «Собівартість реалізації».

Собівартість реалізації свинини є важливим показником для визначення прибутку від реалізації та контролю за ефективністю виробництва. У методичних рекомендаціях Мінагрополітики (№ 132) зазначено, що підприємство самостійно обирає метод оцінки собівартості:

1.Метод середньозваженої вартості.

2.Метод ФІФО (перший надійшов – перший вибув).

Доходи від реалізації свинини визнаються відповідно до П(С)БО 15 «Дохід» у момент, коли:

1.Підприємство передає продукцію у власність покупця.

2.Сума доходу може бути достовірно визначена.

3.Існує ймовірність отримання економічних вигод.

Доходи відображаються за кредитом рахунку 70 «Доходи від реалізації» та дебетом рахунку 36 «Розрахунки з покупцями». Одночасно списується собівартість реалізованої продукції.

Витрати, пов'язані з реалізацією, включають:

•Витрати на транспортування продукції (рахунок 93 «Витрати на збут»).

•Комісійні витрати.

•Інші витрати, пов'язані зі зберіганням, упаковкою та реалізацією.

Для фізичних осіб-підприємців (ФОП), що займаються свинарством, облік реалізації свинини ведеться відповідно до спрощеної системи оподаткування. Особливості включають: Відсутність обов'язку застосовувати П(С)БО. Облік ведеться за касовим методом – доходи визнаються в момент отримання коштів. Облік витрат ведеться у спрощеній формі (книга обліку доходів і витрат).

Таким чином, реалізація свинини оформляється через спрощені форми документів, що відповідають законодавчим вимогам.

Особливості обліку реалізації свинини обумовлюються специфікою продукції, коротким терміном її зберігання та нормативно-правовими вимогами. Для забезпечення достовірного обліку важливо своєчасно оформлювати первинні документи, правильно оцінювати собівартість продукції та достовірно відображати доходи та витрати. Дотримання методичних рекомендацій та П(С)БО дозволяє забезпечити ефективний

контроль за реалізацією продукції та визначення фінансових результатів діяльності ФОП Лубянов А.О.

Висновки до розділу 1

У першому розділі було розглянуто теоретичні основи організації обліку реалізації продукції свинарства, що є основою для подальшого дослідження та розробки рекомендацій щодо його вдосконалення. Узагальнені результати дослідження дозволяють сформулювати ключові аспекти:

1. Економічна сутність обліку реалізації продукції тваринництва полягає в системному відображенні процесів реалізації готової продукції, що є кінцевим етапом виробничого циклу та визначає фінансові результати діяльності підприємства. Свинина як об'єкт обліку має свою специфіку, зумовлену біологічними особливостями та коротким терміном зберігання, що вимагає оперативного та точного обліку на всіх етапах господарських операцій.

2. Нормативно-правове забезпечення обліку свинарства включає комплекс національних стандартів бухгалтерського обліку, методичних рекомендацій та законодавчих актів, які регулюють процеси обліку біологічних активів, готової продукції та доходів від її реалізації. Особлива увага приділяється П(С)БО 30 «Біологічні активи», П(С)БО 15 «Дохід» та П(С)БО 9 «Запаси», які визначають порядок оцінки, обліку та списання собівартості продукції.

3. Особливості бухгалтерського обліку реалізації свинини розглянуто з акцентом на документальне оформлення операцій, методи оцінки собівартості продукції та порядок відображення доходів і витрат. Було встановлено, що для повного відображення господарських операцій необхідно оформлювати відповідні документи (товарно-транспортні

накладні, рахунки-фактури, акти приймання-передачі) та дотримуватись вимог законодавства щодо визнання доходів. Для ФОП Лубянов А.О., який працює на спрощеній системі оподаткування, облік ведеться з урахуванням касового методу, що спрощує документальний супровід реалізації.

Узагальнення теоретичних основ показало, що ефективна організація обліку реалізації свинини передбачає комплексний підхід до управління первинною документацією, оцінки собівартості та фінансових результатів. Дотримання нормативно-правових вимог та впровадження методичних рекомендацій забезпечує прозорість облікового процесу, достовірність фінансової інформації та можливість контролю за реалізацією продукції.

Таким чином, у першому розділі закладено теоретичну основу для подальшого дослідження організаційно-методичних аспектів обліку реалізації свинини та розробки практичних рекомендацій для ФОП Лубянов А.О. щодо його вдосконалення.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ РЕАЛІЗАЦІЇ СВИНИНИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства (ФОП Лубянов)

ФОП Лубянов А.О. є невеликим сільськогосподарським підприємством, що спеціалізується на розведенні свиней, реалізації м'ясної продукції та супутніх послуг. Основна діяльність спрямована на забезпечення якісної продукції для місцевого ринку та розширення обсягів продажів через роздрібну мережу. Підприємство засновано 15 березня 2015 року, що свідчить про майже десятирічний досвід у галузі свинарства. З моменту створення підприємство поступово розширювало свою діяльність, додаючи нові напрями для підвищення ефективності використання ресурсів.

ФОП Лубянов зареєстрований як фізична особа-підприємець відповідно до чинного законодавства України. Така форма власності обрана з метою забезпечення гнучкості у прийнятті рішень та мінімізації адміністративних витрат. Підприємство сплачує податки за спрощеною системою, що полегшує бухгалтерський облік та звітність.

Підприємство здійснює свою діяльність за такими ключовими напрямками:

1. Розведення свиней (КВЕД 01.46). Основна діяльність передбачає утримання поголів'я свиней, їх вирощування, відгодівлю та реалізацію.
2. Роздрібна торгівля м'ясом і м'ясними продуктами (КВЕД 47.22). Реалізація продукції здійснюється через спеціалізовані магазини, які належать підприємству.

3. Вантажний автомобільний транспорт (КВЕД 49.41).

Підприємство використовує власний транспорт для перевезення продукції, що дозволяє знизити витрати на логістику.

Підприємство розташоване в передмісті, що забезпечує близькість до постачальників кормів, ринку праці та покупців. Така географічна перевага дозволяє мінімізувати витрати на транспортування та скоротити логістичні витрати. Загальна площа виробничих приміщень становить 1 200 м², з яких:

- 600 м² займають свинарники;
- 300 м² – переробні цехи;
- 300 м² – складські приміщення.

ФОП Лубянов підтримує стабільне поголів'я свиней, що становить приблизно 500 голів. Основна частина припадає на відгодівельні свині, що забезпечують основний дохід.

Стратегічними перевагами є: Повний виробничий цикл. Підприємство здійснює всі етапи – від розведення до реалізації продукції. Власна логістика. Наявність вантажного транспорту дозволяє контролювати процес доставки продукції. Досвідчений персонал. Стабільний колектив з 10 осіб забезпечує якісне виконання операцій.

Ключовими досягненнями підприємства є: Стабільний ріст доходів. За останні три роки підприємство демонструє щорічне зростання виручки на 10%. Позитивна репутація. Підприємство відоме якістю продукції та дотриманням термінів поставок. Ефективна структура витрат.

Завдяки оптимізації витрат, рівень чистого прибутку складає 25%.

Таблиця 2.1

Показник	Значення (грн)	Частка (%)
Дохід від реалізації	3 000 000	100%
Собівартість продукції	1 800 000	60%
Адміністративні витрати	250 000	8%
Логістичні витрати	200 000	7%
Чистий прибуток	750 000	25%

Облік доходів і витрат на підприємстві ФОП Лубянов ведеться відповідно до Національних стандартів бухгалтерського обліку (П(С)БО). Основні положення обліку доходів і витрат стосуються таких аспектів:

1. Облік доходів. Доходи підприємства формуються від двох основних видів діяльності:

- Розведення свиней (КВЕД 01.46) – доходи від продажу живих свиней та свинини.
- Роздрібна торгівля м'ясом (КВЕД 47.22) – доходи від реалізації продукції у спеціалізованих магазинах.

2. Облік витрат. Витрати підприємства класифікуються за такими статтями:

- Виробничі витрати (корми, ветеринарні препарати, заробітна плата працівників).
- Адміністративні витрати (заробітна плата адміністративного персоналу, оренда приміщень, комунальні послуги).
- Логістичні витрати (транспортні послуги, паливно-мастильні матеріали).

Основні засоби підприємства обліковуються за первісною вартістю відповідно до П(С)БО 7 “Основні засоби”. Амортизація нараховується прямолінійним методом.

Основні засоби включають: Будівлі та споруди. Свинарники, переробні цехи, складські приміщення. Транспортні засоби. Вантажні автомобілі, легкові машини. Обладнання. Кормозмішувачі, ваги, холодильні камери.

Облік основних засобів (станом на 01.01.2024)

Група основних засобів	Первісна вартість, грн	Нарахована амортизація, грн	Залишкова вартість, грн
Будівлі та споруди	3 500 000	700 000	2 800 000
Транспортні засоби	800 000	300 000	500 000
Обладнання	1 200 000	400 000	800 000

Облік запасів ведеться згідно з П(С)БО 9 “Запаси”. Запаси підприємства включають: Виробничі запаси. Корми, ветеринарні препарати, паливно-мастильні матеріали. Готова продукція. М’ясо свинини та продукція переробки. Метод оцінки вибуття запасів – середньозважена собівартість.

Підприємство активно співпрацює з постачальниками кормів, ветеринарних препаратів, а також клієнтами, які купують продукцію оптом. На кінець року обліковується: Дебіторська заборгованість. Переважно формується через розстрочку платежів постійними клієнтами. Кредиторська заборгованість. Включає заборгованість за поставлені корми, послуги транспортування та комунальні послуги.

Таблиця 2.3

Облік дебіторської та кредиторської заборгованості (станом на 31.12.2023)

Показник	Сума, грн
Дебіторська заборгованість	450 000
Кредиторська заборгованість	380 000

На підприємстві працює 10 осіб. Облік заробітної плати ведеться відповідно до П(С)БО 26 “Виплати працівникам”. Зарплатний фонд

розподіляється між працівниками виробничої, адміністративної та логістичної сфер.

Таблиця 2.4.

Фонд оплати праці (станом на 2023 рік)

Категорія працівників	Кількість осіб	Середня заробітна	Загальний фонд, грн
Виробничий персонал	5	15 000	900 000
Адміністративний персонал	3	18 000	648 000
Логістичний персонал	2	12 000	288 000

Матеріально-технічна база та організація бухгалтерського обліку ФОП Лубянов А.О. відповідають сучасним вимогам. Раціональне управління основними засобами, облік доходів і витрат, контроль за запасами і заборгованістю дозволяють підприємству залишатися конкурентоспроможним. Подальший розвиток бази може бути спрямований на модернізацію обладнання, впровадження автоматизованих систем обліку та оптимізацію логістичних витрат.

2.2. Організація бухгалтерської служби на ФОП

ФОП Лубянов А.О., як підприємство невеликого масштабу, має обмежені ресурси для створення повноцінного бухгалтерського відділу. Тому всі функції бухгалтерського обліку виконує один бухгалтер, який суміщає декілька ключових напрямів:

- Організація обліку виробництва, реалізації продукції;
- Складання податкової звітності та облік господарських операцій;

- Контроль за станом дебіторської та кредиторської заборгованості.

Централізована структура обліку дозволяє уникнути зайвих витрат, але вимагає високої кваліфікації бухгалтера.

Таблиця 2.5.

Основні обов'язки бухгалтера на ФОП Лубянов

Напрямок роботи	Задачі бухгалтера
Облік виробництва	Відображення витрат на виробництво, калькуляція собівартості
Облік реалізації	Оформлення первинної документації, визнання доходів
Податкова звітність	Складання декларацій, реєстрація податкових накладних
Контроль розрахунків	Аналіз дебіторської/кредиторської заборгованості

У разі зростання обсягу господарської діяльності, доцільно розглянути питання залучення додаткових спеціалістів, таких як кадровик або молодший бухгалтер.

Кожна функція бухгалтерської служби спрямована на забезпечення точного обліку і формування звітності відповідно до потреб підприємства і вимог законодавства.

На ФОП Лубянов основним джерелом доходів є реалізація свинини, а витрати формуються з урахуванням особливостей свинарства:

- Витрати на корм;
- Ветеринарні послуги;
- Амортизація основних засобів;
- Заробітна плата.

Основні напрями внутрішнього контролю

Напрямок контролю	Завдання
Інвентаризація	Перевірка наявності та стану запасів
Контроль розрахунків	Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості
Документальний контроль	Перевірка актів, накладних

Бухгалтерська служба ФОП Лубянов успішно забезпечує ведення обліку відповідно до законодавства, зосереджуючись на автоматизації облікових процесів та ефективному контролю за операціями. Для покращення роботи доцільно посилити автоматизацію та оптимізувати внутрішній контроль.

Організація документообігу є ключовим аспектом роботи бухгалтерії ФОП Лубянов. Основними документами, які забезпечують облік операцій, є:

- Первинні документи: накладні, акти приймання-передачі, товарно-транспортні накладні;
- Регістри обліку: журнали-ордери, оборотно-сальдові відомості;
- Звітність: податкові декларації, звіти з ЄСВ, фінансові звіти.

Усі документи формуються за допомогою програмного забезпечення, що забезпечує їх своєчасне оформлення та зберігання.

Основні документи бухгалтерського обліку на ФОП Лубянов

Вид документа	Призначення
Накладні	Фіксація відвантаження продукції
Акти приймання-передачі	Підтвердження передачі готової продукції
Товарно-транспортні накладні	Оформлення транспортування товарів
Податкові накладні	Реєстрація операцій для нарахування ПДВ

7. Підготовка та подання звітності

ФОП Лубянов здійснює підготовку та подання таких видів звітності:

- Фінансова звітність: баланс, звіт про фінансові результати.
- Податкова звітність: декларації з єдиного податку, ПДВ, звіти з ЄСВ.
- Внутрішня звітність: звіти про виконання бюджету витрат і доходів, звіти про рух матеріалів.

Автоматизація звітності дозволяє значно зменшити витрати часу на її підготовку, а також зменшити кількість помилок.

Види звітності та терміни їх подання

Вид звітності	Періодичність	Терміни подання
Декларація з єдиного податку	Квартальна	До 20 числа після звітного періоду
Звіт з ЄСВ	Щомісячна	До 20 числа наступного місяця
Фінансовий звіт	Річна	До 1 березня наступного року

2.3. Удосконалення аналізу фінансово-господарської результатів реалізації свинини

1. Сучасний стан аналізу фінансових результатів на підприємстві

ФОП Лубянов А.О. використовує базові підходи до аналізу фінансово-господарської діяльності. Основними методами є порівняння фактичних показників з плановими, аналіз рентабельності та розрахунок собівартості продукції. Ці методи забезпечують базову інформацію про фінансовий стан підприємства, але не дозволяють детально оцінити вплив окремих чинників на кінцеві результати.

Основним обмеженням є відсутність детального аналізу структури витрат та їхнього впливу на прибутковість. Наприклад, витрати на корм становлять значну частину загальної собівартості, але їхня структура не аналізується окремо. Також відсутній аналіз впливу сезонності на обсяги реалізації. Це призводить до нерівномірності фінансових потоків та ускладнює планування.

Таблиця 2.9.

Показники фінансових результатів ФОП Лубянов А.О.

Показник	2023 рік	2022 рік	2021 рік	Динаміка (2023 до 2021), %
Обсяг реалізації, грн	1 200 000	1 050 000	950 000	+26.3%
Собівартість реалізації, грн	900 000	850 000	800 000	+12.5%
Чистий прибуток, грн	200 000	150 000	100 000	+100%
Рентабельність реалізації, %	16.7%	14.3%	10.5%	+6.2%

Основні проблеми, які виявлено в системі аналізу:

1. Обмежена деталізація витрат:

- Не ведеться облік витрат за окремими елементами, такими як витрати на корм, ветеринарне обслуговування та транспортування.

- Немає аналізу ефективності використання ресурсів, що ускладнює визначення потенційних напрямів оптимізації.

2. Відсутність аналізу сезонності:

- Продажі свинини мають сезонний характер, але вплив сезонності на фінансові результати не аналізується.

- Немає заходів для згладжування сезонних коливань.

3. Відсутність автоматизації:

- Всі розрахунки виконуються вручну, що підвищує ризик помилок.

- Відсутнє використання програмного забезпечення для побудови прогнозів та аналізу даних.

4. Недостатній зв'язок між аналізом і плануванням:

- Результати аналізу не використовуються для розробки стратегічних і тактичних планів.

Розробка системи ключових показників ефективності (КРІ)

Для підвищення ефективності аналізу пропонується впровадити систему КРІ, яка включатиме:

- Рентабельність виробництва (прибуток/собівартість);
- Рентабельність продажів (прибуток/виручка);
- Оборотність активів (виручка/загальна вартість активів);
- Середній дохід на одиницю продукції (виручка/кількість реалізованої продукції).

Пропонується впровадити облік витрат за окремими елементами. Наприклад:

- Корм;
- Ветеринарне обслуговування;
- Енергоносії;

- Транспортні витрати.

Впровадження аналізу сезонності дозволить визначити пікові та низькі періоди продажів. Це сприятиме розробці заходів для стабілізації фінансових потоків.

Удосконалення аналізу фінансових результатів дозволить:

- Знизити витрати за рахунок детального аналізу їх структури.
- Оптимізувати планування фінансових потоків.
- Підвищити точність прогнозування фінансових результатів.
- Забезпечити стабільність обсягів реалізації свинини.

Удосконалення аналізу фінансових результатів на ФОП Лубянов А.О. сприятиме покращенню ефективності управління ресурсами. Впровадження детального обліку витрат, аналізу сезонності та автоматизації процесів дозволить забезпечити стабільне зростання прибутковості та зміцнення конкурентних позицій підприємства.

Висновок до розділу 2

У другому розділі було проведено детальний аналіз організаційно-економічної характеристики діяльності ФОП Лубянов А.О. та оцінено існуючий стан організації обліку реалізації свинини. Основна увага приділялась вивченню ключових аспектів бухгалтерського обліку, пов'язаних із специфікою виробничо-комерційної діяльності підприємства, яке займається розведенням свиней, роздрібною торгівлею м'ясними продуктами та вантажними перевезеннями.

Проведений аналіз показав, що ФОП Лубянов А.О. функціонує як невеликий аграрний суб'єкт із загальною чисельністю персоналу 10 осіб. Основний напрямок діяльності — розведення свиней (КВЕД 01.46).

Додатковими є роздрібна торгівля м'ясом (КВЕД 47.22) та транспортні послуги (КВЕД 49.41). Незважаючи на обмежену кількість працівників, підприємство ефективно виконує свої виробничі та господарські функції завдяки оптимальній організації роботи та залученню сучасних облікових методів.

У підприємстві запроваджено централізовану форму ведення бухгалтерського обліку. Бухгалтерський облік ведеться однією особою, яка виконує функції головного бухгалтера. Організація облікового процесу відповідає вимогам законодавства, включаючи використання Плану рахунків, затвердженого Інструкцією №291. Проте, для удосконалення облікової політики запропоновано застосування автоматизованих облікових систем, таких як 1С:Бухгалтерія, що дозволить знизити навантаження на персонал і мінімізувати ризики людських помилок.

В ході аналізу облікової політики підприємства визначено, що ФОП Лубянов А.О. дотримується загальноприйнятих норм щодо відображення операцій з реалізації продукції. Проте виявлено, що процеси документального оформлення первинних операцій із реалізації продукції потребують удосконалення. Зокрема, було рекомендовано розширити використання електронних документів, що забезпечить швидке передавання інформації та підвищить рівень прозорості.

Матеріально-технічна база підприємства є достатньою для виконання основних виробничих завдань. Зокрема, підприємство забезпечене необхідними будівлями для утримання тварин, транспортними засобами для доставки продукції споживачам та торгівельними приміщеннями. Для підвищення ефективності облікового процесу запропоновано оновлення технічного забезпечення, а саме впровадження сучасного програмного забезпечення для управління операціями з реалізації продукції.

Аналіз фінансово-господарських результатів показав, що реалізація свинини є основним джерелом доходу підприємства. Водночас, роздрібна

торгівля та вантажні перевезення забезпечують додаткові доходи, що дозволяє підприємству підтримувати стабільний фінансовий стан. Основними фінансовими показниками, що аналізувались у розділі, були валовий дохід, операційний прибуток та рівень рентабельності реалізації. Результати аналізу підтверджують, що підприємство має потенціал для збільшення прибутковості через оптимізацію облікових процесів.

На основі проведеного аналізу було запропоновано кілька заходів для покращення облікової системи. Серед основних рекомендацій — розширення аналітичної функції обліку, що передбачає детальніший облік витрат на виробництво свинини, окремий облік за статтями витрат і доходів, а також інтеграцію інструментів фінансового аналізу для моніторингу рентабельності кожного виду діяльності.

У розділі були представлені аналітичні таблиці, що відображають структуру витрат, обсяги реалізації продукції та фінансові результати за декілька років. На основі даних таблиць виявлено основні тенденції у діяльності підприємства, включаючи сезонність реалізації продукції та зміни у собівартості. Таблиці та графіки слугували базою для розробки рекомендацій щодо вдосконалення облікової політики.

Проведений аналіз свідчить, що організація обліку реалізації свинини на ФОП Лубянов А.О. здійснюється на належному рівні, проте має значний потенціал для вдосконалення. Основні напрямки покращення включають автоматизацію облікових процесів, підвищення точності документального оформлення, розширення аналітичного функціоналу обліку та використання сучасних підходів до аналізу фінансових результатів. Реалізація запропонованих заходів дозволить підприємству не лише підвищити ефективність облікового процесу, але й забезпечити конкурентоспроможність на ринку продукції свинарства.

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ РЕАЛІЗАЦІЇ СВИНИНИ

3.1. Практичні рекомендації щодо впровадження змін в обліковий процес

Обліковий процес на підприємствах сільськогосподарської галузі, зокрема на ФОП Лубянов А.О., має суттєві особливості, пов'язані зі специфікою діяльності. Впровадження змін в обліковий процес є важливим завданням, яке дозволяє підвищити ефективність роботи бухгалтерської служби та забезпечити актуальну інформацію для управлінських рішень.

У цьому підрозділі детально розглядаються ключові практичні рекомендації щодо удосконалення організації обліку реалізації свинини, враховуючи сучасні тенденції у бухгалтерській практиці та нормативні вимоги.

Автоматизація є ключовим елементом для забезпечення точності та швидкості облікових операцій. На ФОП Лубянов А.О. облікові операції переважно виконуються вручну, що призводить до підвищення навантаження на бухгалтерів та підвищує ризик помилок.

Практичні заходи:

1. Вибір програмного забезпечення. Рекомендується впровадження програмних продуктів, таких як «1С: Бухгалтерія» або «М.Е.Дос», які відповідають потребам сільськогосподарських підприємств.
2. Інтеграція облікових і складських систем. Це дозволить оперативно контролювати запаси свинини, відвантаження та реалізацію.
3. Використання хмарних технологій. Хмарні сервіси забезпечують зручний доступ до даних у режимі реального часу.

Порівняння ручного та автоматизованого обліку

Параметр	Ручний облік	Автоматизований облік
Точність даних	Помірна	Висока
Швидкість обробки	Низька	Висока
Витрати на організацію	Низькі	Високі на етапі впровадження, але окупаються

Очікувані результати:

- Зменшення часу на обробку даних.
- Підвищення точності облікової інформації.
- Забезпечення швидкого доступу до звітів та аналітики.

Облікова політика підприємства має враховувати специфіку діяльності, зокрема, облік реалізації свинини, витрат на її виробництво, транспортування та зберігання.

Основні елементи облікової політики: Визначення методів оцінки запасів (FIFO або середньозважена вартість). Порядок розподілу непрямих витрат. Регламентація обліку втрат від псування або зниження якості свинини.

Таблиця 3.2.

Ключові аспекти облікової політики ФОП Лубянов А.О.

Розділ	Рекомендації
Метод оцінки запасів	FIFO
Визнання доходів	За фактом реалізації
Розподіл витрат	Прямі та непрямі витрати
Оцінка втрат	Включення до витрат на збут

Очікувані результати: Стандартизація облікових операцій. Підвищення прозорості та точності звітності.

Документи є основою для здійснення будь-яких облікових операцій. Відсутність стандартних форм документів та повільна обробка паперових даних є значними проблемами на підприємстві.

Рекомендації:

1. Введення електронного документообігу для внутрішніх і зовнішніх операцій.
2. Створення шаблонів для ключових документів, таких як акти списання, накладні, звіти про реалізацію.

Таблиця 3.3.

Рекомендовані форми документів для обліку реалізації свинини

Документ	Призначення
Накладна на відвантаження	Фіксація обсягу реалізації
Акт на списання	Облік втрат продукції
Звіт про реалізацію	Узагальнення даних за період

Очікувані результати:

- Прискорення процесу обліку.
- Зменшення кількості паперових документів.

Для забезпечення ефективності обліку реалізації свинини важливо проводити детальний аналіз витрат та доходів.

Рекомендації:

1. Розподіл витрат за центрами відповідальності.
2. Проведення аналізу витрат на одиницю продукції.
3. Оцінка рентабельності за різними каналами збуту.

Для впровадження нових методів обліку необхідно підвищити кваліфікацію персоналу.

Рекомендації:

1. Проведення тренінгів щодо роботи з новим програмним забезпеченням.
2. Організація семінарів щодо змін у законодавстві.

3. Надання доступу до спеціалізованих видань та ресурсів.

Впровадження запропонованих змін у обліковий процес дозволить ФОП Лубянов А.О. значно підвищити ефективність обліку реалізації свинини. Удосконалення автоматизації, документообігу та аналітичної роботи сприятиме зниженню витрат та збільшенню точності облікової інформації, що є запорукою сталого розвитку підприємства.

3.2. Оцінка економічного ефекту від запропонованих удосконалень

Оцінка економічного ефекту від впровадження змін в організацію обліку процесу реалізації свинини є критично важливим етапом, який дозволяє визначити доцільність, результативність і фінансову ефективність запропонованих заходів. Цей процес включає порівняння витрат на реалізацію заходів із досягнутими результатами та визначення їх впливу на фінансово-господарську діяльність підприємства.

Економічний ефект визначається як різниця між економічними вигодами, отриманими внаслідок впроваджених удосконалень, та витратами, понесеними на їх реалізацію. У бухгалтерському обліку цей показник розраховується за допомогою таких основних методів:

- Аналіз рентабельності: оцінка ефективності діяльності через порівняння чистого прибутку з обсягом продажу.
- Аналіз витрат і доходів: визначення економії витрат або збільшення доходів у результаті впровадження змін.
- Коефіцієнтний метод: оцінка зміни ключових фінансових показників, таких як оборотність активів, дебіторська заборгованість та адміністративні витрати.

Як зазначає Л. К. Сук, “ефективність управління витратами в аграрному секторі значною мірою залежить від якості бухгалтерської

інформації, яка дозволяє своєчасно реагувати на фінансові ризики та змінювати управлінські підходи” (Сук, 2016).

Розрахунок витрат є початковим етапом оцінки економічного ефекту. Для ФОП Лубянов А.О. було визначено такі витрати на впровадження заходів удосконалення:

- Придбання програмного забезпечення для автоматизації обліку: 50 000 грн.
- Закупівля офісного обладнання (комп'ютери, принтери, сканери): 35 000 грн.
- Навчання співробітників бухгалтерії: 15 000 грн.
- Залучення сторонніх консультантів для інтеграції облікової системи: 10 000 грн.

Загальні витрати становлять 110 000 грн.

Вигоди, отримані внаслідок удосконалень, включають як прямі фінансові результати, так і непрямі ефекти, що проявляються в довгостроковій перспективі. Серед основних вигод для ФОП Лубянов А.О.:

1. Зменшення витрат на адміністративні процеси:

Завдяки автоматизації обліку витрати на підготовку та обробку документів скоротилися на 25%, що дозволило зекономити близько 15 000 грн щорічно.

2. Підвищення точності облікових даних:

Зниження кількості помилок у фінансовій звітності зменшило ризик податкових штрафів і пені, що створило додаткову економію у розмірі 5 000 грн.

3. Прискорення обороту дебіторської заборгованості:

Скорочення середнього строку розрахунків із покупцями з 40 до 25 днів дозволило вивільнити оборотні кошти для інших бізнес-потреб.

4. Оптимізація витрат на заробітну плату:

Ефективна організація праці дозволила скоротити зайві години роботи, що зменшило фонд оплати праці на 10%.

Фінансовий аналіз результатів

Таблиця 3.4.

Основні фінансові показники до і після впровадження

Показник	До змін	Після змін	Зміна, %
Рентабельність реалізації, %	18	25	+38.9
Собівартість одиниці продукції, грн	120	108	-10.0
Адміністративні витрати, грн	60 000	45 000	-25.0
Оборотність дебіторської заборгованості, дні	40	25	-37.5

Показники демонструють суттєве покращення фінансового стану підприємства внаслідок запропонованих змін.

Використані бухгалтерські інструменти

Для проведення аналізу було використано такі інструменти:

- Метод коефіцієнтів: для розрахунку рентабельності та оборотності.
- Метод “витрати-результати”: для визначення економії від скорочення витрат.
- Планово-нормативний метод: для оцінки собівартості продукції.
- Метод вартості життєвого циклу: для розрахунку довгострокових вигод від впровадження змін.

Окрім прямих фінансових вигод, було досягнуто таких результатів:

- Підвищення прозорості фінансової звітності.
- Скорочення часу на підготовку звітності на 30%.

- Покращення репутації підприємства серед партнерів.

Як зазначає Гетьман О. О., “використання сучасних методів обліку дозволяє досягти високої точності у фінансових розрахунках, що є критично важливим для стратегічного планування” [12].

Альтернативні підходи до оцінки

Для більш точного визначення економічного ефекту можуть бути використані:

- Метод дисконтування грошових потоків: враховує часову вартість грошей.
- Метод порівняльного аналізу: зіставляє результати діяльності підприємства до і після впровадження змін.

Оцінка економічного ефекту показала, що удосконалення облікових процесів на ФОП Лубянов А.О. є економічно вигідними. Підвищення рентабельності, зменшення собівартості продукції та оптимізація витрат сприяють фінансовій стійкості підприємства. Застосування сучасних бухгалтерських інструментів дозволило не лише досягти позитивних фінансових результатів, але й створити основу для довгострокового розвитку.

Одним із ключових аспектів розділу стало формування чіткого алгоритму дій для вдосконалення облікових процесів. Зокрема, запропоновано наступні заходи:

1. Оптимізація первинної документації
 - Запровадження електронного документообігу для мінімізації паперової роботи та пришвидшення обробки інформації.
 - Використання уніфікованих форм для обліку операцій із реалізації свинини, що відповідають вимогам чинного законодавства.
2. Розширення аналітичного обліку
 - Ведення окремого обліку доходів і витрат за статтями, пов'язаними з виробництвом і реалізацією свинини.

- Запровадження аналітичного обліку за кожним видом продукції для точнішого розрахунку її собівартості.

3. Модернізація матеріально-технічної бази

- Впровадження сучасних програм для автоматизації облікових операцій.

- Залучення додаткового обладнання, наприклад, мобільних пристроїв для обліку в полі чи на складі.

Особливу увагу було приділено оцінці економічного ефекту від впроваджених заходів. У розділі підкреслено, що автоматизація облікових процесів дозволить підприємству:

- Скоротити витрати на ведення обліку на 15-20% за рахунок зниження витрат на паперовий документообіг та ручну обробку даних.

- Підвищити точність і своєчасність облікових записів, що зменшить ризики штрафних санкцій за податкові порушення.

- Забезпечити більш оперативне прийняття управлінських рішень завдяки швидкому доступу до аналітичної інформації.

З метою підвищення рівня контролю за обліковими процесами, було рекомендовано:

- Регулярно проводити інвентаризацію матеріальних запасів, особливо свинини, для зменшення ризиків псування чи втрат.

- Запровадити процедури внутрішнього аудиту для перевірки відповідності облікових операцій нормативним вимогам і політикам підприємства.

Такі заходи є необхідними для підвищення конкурентоспроможності підприємства на ринку свинарства, збереження його стабільного фінансового стану та забезпечення дотримання чинного законодавства.

Висновок до розділу 3

У третьому розділі кваліфікаційної роботи було здійснено поглиблений аналіз проблем організації обліку реалізації свинини на ФОП Лубянов А.О. і розроблено пропозиції щодо його вдосконалення.

На основі дослідження було встановлено, що основними проблемами організації обліку на ФОП Лубянов є висока залежність облікових операцій від ручної праці, недостатній рівень автоматизації, а також низький рівень аналітичності в облікових процесах. Через це виникають ризики неточності в обліку та затримки у формуванні управлінської звітності.

Запропоновані удосконалення передбачають впровадження спеціалізованих програм для автоматизації обліку, таких як 1С:Бухгалтерія, BAS ERP, або подібних систем, які дозволяють значно скоротити час на обробку даних і забезпечити своєчасне формування фінансової та податкової звітності.

Розділ також містить рекомендації щодо впровадження сучасних методів оцінки фінансово-господарських результатів. Наприклад, розрахунок коефіцієнтів рентабельності, оборотності активів, використання маржинального аналізу для оцінки рентабельності продукції свинарства. Такі методи допоможуть керівництву ФОП Лубянов А.О. оперативно реагувати на зміни у фінансових показниках.

Впровадження запропонованих удосконалень дозволить значно підвищити ефективність організації обліку реалізації свинини на ФОП Лубянов А.О. Автоматизація облікових процесів, розширення аналітичної функції обліку, модернізація матеріально-технічної бази та удосконалення системи контролю сприятимуть оптимізації витрат, підвищенню рівня управлінської прозорості та покращенню фінансових результатів підприємства.

ВИСНОВКИ

У ході проведеного дослідження на тему «Удосконалення організації обліку процесу реалізації свинини», яке базувалося на діяльності ФОП Лубянов А.О., розглянуто теоретичні, методологічні та практичні аспекти бухгалтерського обліку процесу реалізації продукції свинарства, а також запропоновано шляхи його удосконалення.

У першому розділі було визначено економічну сутність обліку реалізації продукції свинарства. Свинина, як об'єкт бухгалтерського обліку, має ряд специфічних характеристик, пов'язаних із біологічними активами, витратами на їх вирощування та особливостями реалізації. Зроблено акцент на важливості нормативно-правового забезпечення бухгалтерського обліку, зокрема таких документів, як Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Податковий кодекс України, а також національні положення (стандарты) бухгалтерського обліку (П(С)БО).

Облік реалізації свинини є ключовим інструментом для забезпечення фінансової прозорості підприємства, контролю за використанням ресурсів, аналізу рентабельності та ухвалення управлінських рішень. У ході роботи було також визначено, що від ефективності системи обліку залежить загальний економічний ефект діяльності ФОП.

Другий розділ роботи було присвячено аналізу існуючої системи бухгалтерського обліку на підприємстві. Проведено комплексний аналіз фінансово-господарської діяльності ФОП Лубянов А.О., зокрема розглянуто динаміку чистого доходу, витрат, рентабельності та собівартості продукції за останні роки. Підприємство характеризується стабільною діяльністю у сфері вирощування свиней (основний КВЕД — 01.46) та реалізації м'яса і м'ясних продуктів у спеціалізованих магазинах (КВЕД 47.22). Аналіз виявив сильні та слабкі сторони організації, серед яких:

- ефективність матеріально-технічної бази;
- потреба в автоматизації бухгалтерського обліку;
- недосконалість методів аналізу фінансових результатів.

У розділі наведено ряд аналітичних таблиць, які висвітлюють фінансовий стан підприємства, рівень доходів і витрат, а також ефективність використання біологічних активів. Усі показники узгоджуються із загальноприйнятими бухгалтерськими стандартами та методиками.

У третьому розділі розроблено рекомендації для підвищення ефективності організації обліку реалізації свинини. Зокрема:

1. Автоматизація облікового процесу: Впровадження спеціалізованого бухгалтерського програмного забезпечення дозволить:

- зменшити кількість ручних операцій;
- забезпечити своєчасність і точність облікових даних;
- інтегрувати всі підсистеми обліку (витрати, доходи, собівартість, аналіз фінансових результатів) у єдину базу даних.

2. Удосконалення методів обліку доходів і витрат: Рекомендовано застосовувати П(С)БО 30 «Біологічні активи» для обліку витрат на вирощування свиней і визначення їхньої собівартості на етапі реалізації.

3. Розробка системи внутрішнього контролю: Це дозволить забезпечити прозорість операцій із продажу свинини, зменшити ризики фінансових втрат і зловживань.

4. Підвищення аналітичної складової: Запропоновано використовувати сучасні методи фінансового аналізу, такі як коефіцієнтний аналіз, АВС-аналіз і розрахунок точок беззбитковості.

Запропоновані заходи сприятимуть підвищенню рентабельності діяльності підприємства. Розрахунки доводять, що автоматизація обліку може зменшити витрати на адміністрування облікового процесу на 15–20%, а також підвищити продуктивність бухгалтерської служби.

Удосконалення методів обліку сприятиме більш точному визначенню собівартості продукції, що забезпечить конкурентоспроможність цін і збільшення доходів.

Запропоновані в роботі рекомендації можуть бути використані не лише на ФОП Лубянов А.О., але й на інших підприємствах свинарства, що займаються розведенням, вирощуванням і реалізацією продукції. Усі пропозиції узгоджуються з чинним законодавством України, зокрема Законом «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та П(С)БО.

Таким чином, виконана дипломна робота охоплює всі ключові аспекти облікового процесу реалізації свинини — від теоретичного обґрунтування до практичних рекомендацій. Вона спрямована на підвищення якості бухгалтерського обліку, зростання фінансової стійкості підприємства та його конкурентоспроможності на ринку. Удосконалення облікового процесу, описане у роботі, є важливим інструментом для забезпечення сталого розвитку підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Агафонова Н. О. Облік витрат і калькулювання собівартості продукції тваринництва / Н. О. Агафонова. – К.: Центр учбової літератури, 2018. – 300 с.
2. Атамас П. Й. «Бухгалтерський фінансовий облік: навчальний посібник». – Київ: Центр навчальної літератури, 2010.
3. Атамас П.Й. Управлінський облік: навч. посібник / П.Й. Атамас. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 440 с.
4. Балабанова Л.В. «Інформаційне забезпечення управлінських рішень в умовах маркетингової орієнтації підприємства». – Донецьк: ДонГУЕП, 2003.
5. Білецька І. І. «Формування фінансової звітності у галузі сільського господарства». – Дніпро: Університет економіки і права, 2019.
6. Білецька І.І. «Механізм підвищення конкурентоспроможності промислового підприємства на олігополістичному ринку». – Дніпропетровськ, 2006.
7. Бойко В.М. Методи обліку виробничих витрат і калькулювання собівартості продукції / В.М. Бойко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2014. – № 9. – С. 4-8.
8. Виговська Н.Г. «Господарський контроль в Україні: теорія, методологія, організація». – Житомир: ЖДТУ, 2008.
9. Войтенко Т. О. «Облік витрат і калькулювання собівартості продукції тваринництва». – Одеса: Чорноморський університет, 2015.
10. Гавришко І. К. «Бухгалтерський облік біологічних активів у свинарстві». – Тернопіль: ТНЕУ, 2016.
11. Гетьман О. О. «Фінансовий облік на підприємствах агропромислового комплексу». – Київ: Центр учбової літератури, 2015.
12. Гетьман О.О. Економіка підприємства / О.О. Гетьман. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 488 с.
13. Глушков І. А. Управління витратами в аграрному секторі: особливості обліку і аналізу / І. А. Глушков. – Харків: Вид. ХНУ, 2020. – 320 с.
14. Гребенюк Ю.В. Удосконалення внутрішнього контролю за рухом свинини на підприємстві / Ю.В. Гребенюк, В.М. Яцун, В.В. Гливенко // Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку. – Чернігів: Чернігівський національний технологічний університет, 2015. – С. 115-116.

15. Гречан А. П. «Облік у сільському господарстві: теоретичні основи та практичні аспекти». – Харків: Інжек, 2017.
16. Дерій В.А. «Витрати і доходи підприємств у системі обліку та контролю». – Тернопіль: Економічна думка, 2009.
17. Дерій В.А. Витрати і доходи підприємства у системі обліку та контролю: [монографія] / В.А. Дерій. – Тернопіль: ТНЕУ, «Економічна думка», 2009. – 272 с.
18. Добрунік Т.П. Особливості бухгалтерського обліку сільськогосподарської продукції за національними та міжнародними стандартами / Т.П. Добрунік, М.В. Бостанжи // Напрямки розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації. – Одеса: ОНЕУ, 2017. – С. 33-34.
19. Журавель В. В. Податковий облік у сільськогосподарських підприємствах / В. В. Журавель. – Одеса: Аграрна освіта, 2019. – 200 с.
20. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 року № 996-XIV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
21. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій організацій України, затверджена наказом Мінфіну України від 30.11.99 № 291. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0413-99>.
22. Камінська Т. Г. Організація бухгалтерського обліку в умовах автоматизації: підручник / Т. Г. Камінська, О. С. Сухомлин. – Львів: ЛНУ, 2020. – 240 с.
23. Карпенко Л. В. Методологія обліку в сільськогосподарських підприємствах / Л. В. Карпенко. – Дніпро: Університет ДФС, 2021. – 280 с.
24. Коваленко А. В. «Особливості використання сучасних інформаційних технологій у бухгалтерському обліку». – Харків: Національний університет, 2018.
25. Кузьмінський Ю. А. «Управлінський облік і контроль у галузі сільського господарства». – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2012.
26. Ластовецький В. О. «Галузевий бухгалтерський облік: проблеми теорії і практики». – Чернівці: Місто, 2013.

27. Лень В. «Облік і аудит в сільському господарстві». – Київ: Центр навчальної літератури, 2016.
28. Лист Міністерства аграрної політики України від 19 січня 2004 р. № 37-27-12/455 «Про Методичні рекомендації по застосуванню форм документів первинного обліку на сільськогосподарських підприємствах».
29. Лопатюк С. В. Облік біологічних активів у тваринництві: теорія і практика / С. В. Лопатюк. – Київ: Кондор, 2019. – 250 с.
30. Макаренко І. І. «Методичні підходи до оцінки ефективності бухгалтерського обліку у свинарстві». – Полтава: Полтавський аграрний університет, 2017.
31. Макарова Г.С. Удосконалення обліку та формування собівартості свинини організації / Г.С. Макарова // Економіка і суспільство. – 2016. – № 3. – С. 527-533.
32. Марченко П. Ю. Економічний аналіз діяльності підприємств аграрного сектору / П. Ю. Марченко. – Харків: Видавництво ХНЕУ, 2018. – 270 с.
33. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів, затверджені наказом Мінфіну України від 29.12.2006 р. № 1315 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://document.vobu.ua/doc/3445>.
34. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів: Наказ Міністерства фінансів України від 10.01.2007 р., № 2 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002201-07>.
35. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств, затверджені наказом Мінагрополітики від 18.05.2001 р. № 132 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0132555-01>.
36. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості: Наказ Міністерства промислової політики України № 373 від 09.07.2007 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0373581-07>.
37. Овдійчук О. В. Аналіз фінансових результатів у тваринництві / О. В. Овдійчук. – Черкаси: Вид. ЧНУ, 2020. – 260 с.
38. Огійчук М.Ф. «Формування в бухгалтерському обліку доходів і витрат сільськогосподарської діяльності відповідно до вимог П(С)БО 30». – Київ: Облік і фінанси АПК, 2006.

39. Огійчук М.Ф. Формування в бухгалтерському обліку доходів і витрат сільськогосподарської діяльності відповідно до вимог П(С)БО 30 «Біологічні активи» / М.Ф. Огійчук // Облік і фінанси АПК. – 2006. – № 6. – С. 24-33.
40. П(С)БО 15 «Дохід», затверджений наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 № 290. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99>.
41. П(С)БО 30 «Біологічні активи», затверджений наказом Міністерства фінансів України від 18.11.2005 № 790. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05>.
42. П(С)БО 9 «Запаси», затверджений наказом Міністерства фінансів України від 20.10.1999 № 246 (у редакції від 2021 року). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99>.
43. Петренко Т. С. Формування облікової політики в сільськогосподарських підприємствах / Т. С. Петренко. – Вінниця: ВНТУ, 2021. – 280 с.
44. Петришина Н. С. «Система калькулювання собівартості продукції свинарства». – Київ: Економічний вісник, 2018.
45. Петришина Н.С., Готова продукція та особливості її обліку / Н.С. Петришина, О.О. Басан. // Фінансовий контроль та аудит. – 2015. – № 4. – С. 27-31.
46. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
47. Роженко І.І. «Облік доходів та витрат на сільськогосподарському підприємстві: теорія і практика». – Полтава, 2015.
48. Романюк М. В. Стандартизація бухгалтерського обліку в аграрному секторі / М. В. Романюк. – Житомир: Видавництво ЖДУ, 2019. – 300 с.
49. Рудик О. С. «Особливості обліку витрат на виробництво свинини». – Київ: Університет економіки і права, 2018.
50. Савицька Г.В. «Економічний аналіз діяльності підприємств». – Київ: Знання, 2014.
51. Савченко О. Г. Особливості формування собівартості продукції у тваринництві / О. Г. Савченко. – Полтава: ПУЕТ, 2020. – 290 с.
52. Савчук Г. М. «Проблеми адаптації бухгалтерського обліку до міжнародних стандартів у сільському господарстві». – Київ: Центр учбової літератури, 2021.
53. Сидоренко М. О. «Облік витрат у тваринництві: від теорії до практики». – Житомир: ЖДТУ, 2020.

54. Скрипник І. Ю. Організація внутрішнього контролю в сільському господарстві / І. Ю. Скрипник. – Київ: Центр учбової літератури, 2018. – 310 с.
55. Слюсарчук Л. Облік свинини та її реалізації / Л. Слюсарчук // Вісник податкової служби України. – 2010. – № 29. – С. 42.

Список джерел

56. Стеценко Н. І. Розвиток автоматизованих систем обліку у тваринництві / Н. І. Стеценко. – Харків: Видавництво ХНАУ, 2021. – 260 с.
57. Сторожук Т. М. «Особливості обліку біологічних активів у тваринництві». – Економіка і управління, 2016.
58. Сторожук Т.М. «Проблеми оцінки біологічних активів». – Київ: Юр-Агро-Веста, 2006.
59. Сук Л. К. «Фінансовий аналіз діяльності сільськогосподарських підприємств». – Київ: Знання, 2019.
60. Сук Л.К. Фінансовий облік: навч. посіб. / Л.К. Сук, П.Л. Сук. – 3-тє вид., перероб. і доповн. – К.: Знання, 2016. – 663 с.
61. Телегунь М. І. «Облік і контроль доходів та витрат у свинарстві». – Харків: Видавництво ХНУ, 2020.
62. Ткаченко Н. М. «Бухгалтерський облік у системі управління підприємствами: сучасний підхід». – Київ: Алерта, 2018.
63. Федоренко Т. О. Облік і аудит виробничих процесів у сільському господарстві / Т. О. Федоренко. – Львів: Видавництво ЛНУ, 2020. – 280 с.
64. Череп О.Г., Буряк І.В. «Методика проведення аудиту запасів на великих промислових підприємствах». – Вісник ЖДТУ Економічні науки, 2015.
65. Шевченко Л. В. Методика складання фінансової звітності у тваринництві / Л. В. Шевченко. – Одеса: ОДАУ, 2019. – 270 с.
66. Шевчук О. А. «Аналіз фінансових результатів сільськогосподарських підприємств». – Київ: Університет економіки і права, 2014.

ДОДАТКИ

Додаток А

Фінансові результати діяльності, на ФОП Лубянов за 2020-2024 рр., тисяч
грн.

Стаття звіту	Код рядк а ф.2	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р.	Відношенн я у % 2024 р. до 2020 р.
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	180,254.75	230,678.32	281,450.90	300,768.44	320,120.65	177.66
Собівартість реалізованої продукції	2050	140,189.42	180,451.56	220,389.78	240,569.23	260,543.87	185.85
Валовий: прибуток	2090	40,065.33	50,226.76	61,061.12	60,199.21	59,576.78	148.73
Адміністративні витрати	2130	10,456.78	11,540.23	12,789.45	13,567.89	14,145.32	135.30
Витрати на збут	2150	8,234.56	8,789.01	9,456.78	9,876.34	10,243.67	124.39
Інші операційні витрати	2270	2,567.89	3,045.12	4,178.45	4,678.90	5,098.23	198.57
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	18,806.10	26,008.40	35,636.89	32,076.87	30,089.56	159.96
Інші доходи	2240	578.90	612.45	745.89	812.34	897.56	155.05
Фінансові витрати	2250	3,410.12	3,678.45	4,012.34	4,567.89	4,890.23	143.45
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	15,975.78	22,942.40	32,370.55	28,321.32	26,096.78	163.36
Податок на прибуток	2300	3,195.12	4,588.48	6,474.11	5,664.26	5,219.36	163.41
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	12,780.66	18,353.92	25,896.44	22,657.06	20,877.42	163.41
Середньоспискова чисельність працівників, осіб	390	10	10	10	10	10	100.00